

Līvli

nr.11.

1933.a.

Aigakēra "Līvli" ulzāndamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Novembōr. īnda 10 sant. Kuolmōz aigast.

Āiga um līti.

Mād jeds um pyvakuoda aigast perri pyvapāva, kuolōnd mādlīmiz pyva. Sa tāb jūodō mād mōtkōd sie māilmā ja paldīpīz aiga rūoi= kimizōst ja kārast sīn, kus je= lamiz vōikslimi um loppōn, kus igani arm vālikšub. Se tāb, laz meg mōtlōgōm nānt pāl, kis at juba mād jūst jara laggōnd aga ama emīn. leb nānt mād ents. pāl. Kas mēg sām aru, ku aiga um līti? Kas mēg ūom valmōd tästa jara lādō, Jumal pālga jeddō astam? Tām sōna tapartōc māddōn: "Rīsting, naizōst syndōn, jelab lītiz yrg ja um tāuz ābarmō, ta kazab kui pusk ja pudub jara, ūrgub jedst jara kui vār ja āb ie paikōl." Ku nēdi sōndi kītōb nūorōn, siz ta mōtlōb: "Ma um nūor, minnōn um vel aigō ka Ju= mal pūolō kierō ja ents kūolōm pāl mōtlō." Ku tegiz rīsting, kis um emā jōvas igas, sieda kūlōb, ta kītōb ents sydams: "Minnōn um nei jiennō työdō ja tiemist, ku ma ni āb jōda sellīzi mōtkidi mōtlō, aigō um siz vel, ku ma līb vana ja ābjoudzi." Aga mis mōtlōb vana, ūda jūs pīlīji rišting? Ka tām mōtkōd at nei vi= zastiz sie māilmā vīla ja ažad jūs, ku ta āb vōi nesti emīn vāldīn, sādō ja Jumal pūolō ents miel kierō. Rīsting āb tā ents kūolōm pāl mōtlō, siest tām kūo= ris killōbōd set sōnad: Vel um aigō, vel um aigō. Ja ta um nei pīndi, ku ta āb sā ka siest a= ru, mis tām ymmar sugub. Sāl um rīsting ents nurm pāl. Ta sadab viedam pāld māzō, ja jeng um ūrgōn jara. Sāl um nūor miel mōtsas tyō jūs. Pū sadab tām pālō. Kūolōm yrg um tund. Sāl lābōd kalamied mierrō. Um tykkiž vaga aga - Yks set, ana vana, tulab tāgiž, kaks īebōd sīn.

Tōurōd luggijid! Kas mēg ūom valmōd kūolōmt vastō vōttō? Mād= dōn um ka sies ažas lēmōst Jumal jūr, pallōs, ku ta āndaks māddōn aru sāmist, ku ka māddōn um kūolōmōst. Mēg āb sām unnō, ku nei, kui mēg tästa jara laggōm, nei māddōn um ka yks

kōrd Jezus Kristus, mād Kūodkān= dajiz jeds pīlōmōst. Ku mēg ūom siepierast valmōd, siz mēg ūom ka valmōd kūolō. Ja mēg ūom valmōd, ku mād jelami um Izand kāds, ku mād lūotōks um sīo alastōn pāl, mis māddōn leb tām rīst sāb andtōt. Siz vōib Jezus Kristus tūlda, kuna sdt tām ai= ga um, kas "Ēdōn, vōi pūolstyödō, vōi kikis, vōi ūondžōl."

Āiga um līti. Izand um kitōn: "Tūcalist, ma tulab ašsō." Kas mēg vōim kubs apostōl Jānōks kitō: "Amen, tul Izand Jozus."

H.K.Erviō.

Mel. Jezus dzīvo mūžigi...

Rek lāb minnōn kuod pūolō, Iza kuodai samud vīhōd. Kādō riekkō adistō Vāztōb jalgi, loptōt libōd Murud, vajad, lālamōd, Kurb ja kypdōld, kaddōnōd.

Kuodai lādō tāb ma ni, Kaibub patud Iza jeddō; Ma ūob Tāmmōn pierriji, Kas siz läps vōib ulzō iedō? Kis voj kaddōn kuodai tāb, Kis voj kūolōn, jellō sāb.

Sōbrad, lapst, set vodligid, Kuodai ykskōrd amad lātō; Pāvēi, kudi, vāptligid, Kīordō piddiz lānō nātō, Tulab ēdōg āmarōks, Liti yō ents pīmdōmōks.

Touyō Tāti ala kīeld Ents jūr sizzōl vōttō mēdi, Sellīstōks tīo mōtkōd, miel, Ku mēg vōikslōm ylzōpēdi; Iza ūl nei armzistiz, Kutsub kuodai riekkōjiz.

P. Karlblom pierrō.

Līvlist sīzali ukuz.

700 aigastidi saksa ritlist ja baruonōd voltō vastō mād rov= vōn. Nāntōn iz ūo mielpierast mād sīzali ukuz, ja siestō ne gintistō mēdi ja pīkstistō māzō, kui set muostistō, kunts mād sur, ukaz līvōd rov ei nei piš=

kizöks, mingi ta paldin um. Yl ana emip näd rovz kadistö jara lob biskop Albert üb jõva nõv, mõdi kubbs sieggö lotlistöks, laz kievamstiz voigö yj näd vā= likšö. Neiku perris aigai lätöö iz üo näd livöd kiels ja skuolis mittö suggö opat näd kiels, siz näd vanbist, lā= land sydamööks, õrgistö ka üb= rökandö emip ents lapstöks kuonnö ents livödkielö. Se um sur ja irmzi pikstimi. Siopic= rast ka piski lotlist rov ci nei suröks, kui ta paldin um. Kitöm mög amad, pälöienöd livlist, tullizi tionandiksi Jumalön, ku mög vel üomö mailmä päl. Mäd pikstimi aiga, 700 aigastöd juok= söl um sur, pitka aiga ja mög võimö volda vel emip ukuzöd, äb ku näd muinist voltö, siest ku mög äb üomö ulzö gintöt selliz ylljoud pikstimiz allö.

Pierrö surdö mailmä suoddö mäddö, livlistö, um mõitiz. Mäd armöd sugud, suomöd ja eostöö õrgistö mõdi ylzö votso, ja Lot, mä väliks lasiz mäddö "Livöd Ýtsö" kubsö lädö. Mäd pierast sien um sur täntöks. Pannö amad sieda tädö. Amad mäd pikstijid: Rütlis, baruonöd ja munt vöröd rouvz at ulzö ajtöt, mazö tap= töt ja jara különdö. Siopicrast mög, livlist, viskön sur intöks amad ylzöpikstöt yrdökkst jara ja rökandöö kuonnö ents livöd kiels! Algöni lassöö ents rov ukuzö munt rovdö jalga suotkö.

Falam Jumalt ents livöd kiels. Jumal müostab andi köli, aga neiku Jumal luoi mõdi livlis= töks ja ändiz mäddöö livöd kiels, mä mõtlöö, ku tämmöö um alaz mõl, ku mailmast nei voi= tõ külöö livöd kiels.

Mäd afmöd livöd lapst! Tog üotö vonzist, ku täddöö paldin um võimi skuolis oppö ents li= vöd kiels. Oppigid siz ka jö= vist. Ku ma vol läps, siz skuo= lis minnöö opatistö set vöröst kiels. Min izan kuonnö ka iz üo mityks kera kabal näd li= vöd kiels ja siest minnöö min iza-joma kõl sai parim tuntö= boks obbö, ku ma vol juba sur riistung. Yj sie minnöö um väg= gö alaz mõl ja siopicrast minnöö min livöd kõl paldin, um kakö kord armazim. Pälagid ja kyzzigid ents vanbist kädst, laz no rökandööd tädköks kuon= nö ents livöd kiels, siz tog ents igas sät pyvastöt. Ma kuoröö ja sidab kubbö amad näd aigaköra "Livli" numörd, amad rantöö ja kérad, mis at kõ= ratöt näd livöd kiels. Tiégid tog, armöd lapst, neilz, siz mäddöö lib knas, töröz vila ja mög limö vonzist näd rov

rouvz, kis äb kaddöt jara.

Limö ukuzöd, ku üomö livlist, ja jetam selliz rov tündiniz ka ents lapstöö.

Lagdönäg.

Livlist ažas.

Perižis aigastis at sänd rän= da kylad págip multistöks. Um jū= röö suggöö págip üzi kärandidi, kyl rändanaiga ložgöö, kyl ka pids monstöö. Im aza um set so, ku saggööd livlist üb üot andööd ents karandööd rändakiel nimud. Ku ma yd vanamie kädst, kis ents naizköks, kädsköp yd, kärandidi jo= laböö ja ents vail rändakielöö rökandööd, kyziz: Mikspiorast ta ents kärandid ööd äb üo andööd rändakiel nim, siz ta sai neric josa= bönöks ja õrgiz neka tabaltöö seltöö: "Hm, nä, van, noi j.n.k." missööst ma neijen sai aru, ku väliks no= mo andaji 15,000 rubilt (300 latö -t.) äbkultivtöt mä ylzö kiskimiz pierast, ku ta sieda ka täks sädö ja ku rändakiel nim killöks väliks mäcd kúoris nemo vörustiz. Minnöö vol vanamien soltanöö, ku väliksöö vastö nimöö livlist kiels mittö midagid äb vói volda, äb ka üo ja až väliks ändab, siz ta ne 15,000 rubilt volks sand ka siz, ku täm kärandidöö volks rändakiel nim vond. Kas vanamiez min soltanizöö uskiz, ma kitö äb müosta; aga kas sieda iz üo tämmöö soltanöö jedmöö sieda, ku ta ents kärandid ööd andiz?

Jegas kylas, mä omip mäus voi= tim, um motorlajdi; aga mits um sällizi, rändakiel nimudöks? Kala= mesti um müdi kyl ležlizi, ku ne ents läjadöö ändaböö nimud ents kiels, so um öigistiz, aga az livli ents läjan äb üo andööd livlist kiels nimöö, siz tämmöö um növvö pütöö.

Kylad kouti sáb, mä vais, ka ýtölluggö kyzdöt yj "Livöd Ýt" työtöön, neiku sugub mõtköö, kas Ýt juod väggö arastiz ja väggö veitö äb anda ticutöö livlistöö kylad kouti yj ama ents työ, mur ja luotöks, mis, kui muoistöt, jogaytö livlistö intercessöö?

Lölöd ja lölami jomakiels at, mis ama omip yllö pidaböö ja visintööd izad mieldö. Um kylidi, kus lölamiz tagan sáb kyzdöt; sáliz volkst ka opatijid, pütöö set organizatsiö. Kas Ýt juodöö äb läks sál vastö viontö äbtijiz käd?

Siz sadab sijmiz ka se, ku ama pids randö sugub, nüord vail, sur interces sport pierast. Kas üb volks aiga organizierö kylis sport kubdi, kus rändakel saks rökandöt, kus nüord livlist läkst ents vail kubbö sportö ajam joc=

akandōs ja izad miel= dō voidōs?

Ja perizōks, kui "Piški pēs-linki" kēratōb "Līvliz" oktobōr kū N-ōrs, ku pūtiji natsionalist vaimō, kas siz nānt pūolst, kis volt ja āt pandōt tānda, sieda natsionalist vaimō, rouvōn nāg= tēm, yllō pidam ja voidam, äb uo midagid jettōt tiemōt?

Kītōtō tādōl pands nūzōb kyz= zimi: "Kas "Līvōd ūt" jūod äb ūo jennōks kontsentrōn ama työ ents ja kādud vail ūd? Ta äb jōda ja äb sōita ammō tāutō. Kas äb volkigelamōst. - Līvōd sōbrad Rīgōs vōi= parim, ku työ sāks jara jagdōt ja jagud, zektsiad ja komissiad vail ja ūt jūod käddō ieks initiativ ja yllimi jūodimi? Kas leb sie äb sakst emīn työ jūr lastōt, kīendōn ni um kylgs pīlōmōst?

M.

tiemōt ja Azia kīeld tundiji prof. Smit.

Neiku opatimiz ministōr azum= nika, mātyō ministōr V. Gulbis ty= giz zeminaristōd pālandōkst, siz ne āt tämmaigast tegiz abrādō sanōd Letmā Valikš kädst.

Rīgō sāb Vāntast kēratōt, ku ädsmingist āralist Vānta līvlist Vollid yrgōnōd Vāntas "Līvōd sōb= radselts" vastō agitierō. Selts volli līvōd ažad pūojō vajtiji ja līvlistōn volli entsta tämst jara kīeromōst ja tämmōn vastō kultur vōikslimizōs:āndab rāntidi ulzō, äbōb stipendijidi sādō j.n. k. Selts jelab kibdistiz ja vōib luotō, ku täm työ ilm kazidi äb ie.

Y.

Suomōmāld.

Jega aigast, okt. kū 21 pāvan pidabōd Ungard, Suomlist, Eestlist ja munt mād sugrovd nei nim= tidi "heimopyvdi", mis pāvvō ka māddōn, līvlistōn, läks tādōl pān= da; siepierast ku siz amad ne nīmtōt rovd, kīend kandst ka mēg ūom, mādlōbōd kubbōlēmīzis, rōkis ja jumalpālandiksis amđi "feno- ugrō" rovdī.

Īskiz āt sānd mādlōtōt täm= naigast Suomōmāl līvlist. Tuoiz pāvan pierrō "heimopyvai" 22 okt. mis, vol pyvapāva, um Suomōmā vā= līkš lubaks, kuordōt rādō pyva= kuodis līvlist kiel ūd testament ulzāndamist pierast. Kui Vālgama tieutōb, um sie ents pāvan Aka= teeminen Nuoriso Seura Helsinkis tiend ūd "līvlist ūdōg", kus āt rōkud pidtōt yl līvlist j.n.k. Edgar Volganski um rōkandōn ka rāndakiels. Ūdōgōst pālō iend ra volli līvlist kuoda pierast mōtlōtōt.

Mēg kitōm tienandōkst mur= rijidōn ja amad āndajidōn, aga ama emīn nāntōn, kis joutōmd līvlist pierast āt virgtōnd sel= līz sur armastōks tyō.

Tuoim.

Rīgōst. "Līvōd sōbrad seltš Letmas" pidiz okt. kūs 2 istamist ja mōtliz jara ka 1934 aigastōn aigarāntōd ulzō andō. Neiku līv= list voltō Seltšōn tīeutōbōks tīenōd, ku nāntōn aigarāntō vana pēlikēra äb mīeldiji, siz Seltš jūodkubs sai ūz pēli kē= ra tiedōt ja tulbist aigarān= tōd nim lib: "Līvōd Rāndalist Ājgarāntōz". Ka īnda sai madal= tōt ja Seltš mōtlub rāntōd yl 50 sant. mymō.

8 nov. lugiz mād sūcratōd ū= dōg pāl referatō vana letlist

Vāntast. 12 novembōr kū pā= van Vānta Ev. lut. pyvakuodas ež= miz kōrd vol lat mād armōs lī= vōkiels. Lātkub vol emīn ku 120 rīstingt sur ja nēsti sūrimi jag volt līvlist. Lātō pidiz mād ouvōstōt pāp izand Erviö, kis kuolm kōrd aigastōs matkub mād jūs kougist Narvest. Lāt vol ju= mallōdaks ja 6 rīstingt lekstō bikt jūr. Pierrō lātō mād Līvōd ūt Vānta jag ūtlist, pāp Erviö izandōks ja ka mingist Vānta eestōdōks lekstō kubbō ūtliž L. Volganski jūr, Raiņa ielō Nr. 10, kus amad saitō tuntōbōks tē lō= da jūs. Yl tē lōda pidiz murtō mād kīerdi jemandōd komite. Amad kītistō, ku lat mād kīels, pyva= kuodas, ergīld spēlimiz ūbtimizōks vol väggō knas. Munt kōrdad mād= dōn vol lat Nuord Sōbrad ūt zālsō set lōlamizōks ja spredi= kōks. Pāp Erviö kītiz māddōn sy= damliži tierridi rānda līvlist pūolst ja ka mād suomōd ja eestōd sōbrad pūolst. Mēg väggō tiennizmō ja satizmō amad sōb= radōn ja sugudōn sydamlizi tier= ridi vastō.

Lagdōmäg.

"Līvōd ūt" tyōstō.

It kuoda tyōsō jūod lānds kūsō sai Vānta bōv inžinier lebbō periz sieldiz rēkandōks ku um nādōb, ku kuoda alist jaguks um vajag 320 kub. met. kividī, siz 225 tuontō tēgaltō ja 276 kub. me= tōrt mōtsast pū materialō. Laz sellīz pāgīn kividī sāgō valmōks lezgiliš kūozōs Irai mōtsas jūod pañ suri kividī laigi puotkastōm. Kivid ūkōd tagamiz jūsō jelabōd 3 mīestō.

Laz sāgō pūdi mōtsa valikš= tōks pūolst kuoda pierast ilm

maksõ, It jõod um tiend pālandõks kē= ra ministrõd kabinet jürõ. Ja paldõt pūd, mingi 300 balkõ, sākstõ Itõn and= töt, siz tämtallõ līb līvlistõn ka jõ= vast mielstõ pāgiñ talkiz tulmõst. Vālgamā.

Sydam tōvvimši.
(lopandõks).

Äbjõva brändil kard tul vastõ; täs valiksiz pimdõm, ama, kui nõggõldõks täuz, syskiz, kus iganiz täma pütiz jūrõ. Täma assõ, jara ädagõn, rūuikiz siest sydamst ulzõ ja kadiz jara teiz yd rikkõ jemand sydamõ. - Yks lind līndiz yllõ äbsür tuban, missõn amad lä= bud voltõ ulzõ rabdõt. Pälđõ nāds se lind vol neme yökuļ. Tubas sizal, sur loda pāl, magiz sur, sangdippunga, tāu= töt kuldist ja öbdist rā kabaldõks, kuskis kougomõl vol nādõb sur tul, mis nūziz ylzõ kuordistiz vast touvõst. jara tömpõt tara, amši nādõbõd set kūolimiz ja puost tiedõd. Täma siz leks yd väkiz laps sydamõ. Veggi mer nägtiz entsta täm silmadõn, neiku tādsõ, äb tādsõ, vol īemõst raz pilõm ja engõlõks, kis ka sāl piliz, vol nu= tämõst ynpõkst: Kui surd attõ Sin työd, ak Jumal! "Välde lilijsd nurm édtiz sieda paikõ neme brilliantõd sillõ, missõ silmad äb vōitõ mittõ mingiz knassõmõks sādlõ. Väggõ knas ja pyvas= tiji arm sidsõ valiksiz, täs vol Jumal jeltõb kuož, täs vol täm arm urga, mis lugõ, knassõs pāvalikizõs buliksõs, jūksiz jeddõpedin. Kōgin vanõlõs ne= zii touvõ knassõmizi, täma tul jeddõ= põdin ymmer vöttõt muitist mötkõdõks ja tundimistõst.

Student sai virgā, se iž vana sai= nakiela nägtiz kūdõnt stundõ; nei siz neli stundõ mina um jellõn rov syda= mis, ta ents jūs mötliz. Pā tyggõn muolmõd kädud pāl, täma kōgin, kōgin mötliz yl ama, mis täma vol nānd, nu= ziz ylzõ, vōtiz yd rāntõ, selliz yrg lugiz ja siz ents jūsõ rökandiz: "Bibõlõn um tuož, māilmõ täutiji ja pyva tuož, aga miks pierast rouvz täm pālõ äb uskõt ja Jumal kerrõ nei vei= tõ luggõbõd? Uks tagan yks zabis, student nūziz ylzõ ja lasiz ents sõ= ra sillõ, täma kutsiz studentõ yd dants pāl, tōtitiz lūstõ(vītsõ-t.) ja andi müdi aždi. Min lust siest pāvastum se rāntõz, sieda rökandõs täma nägtiz bibõlt.

Sõna "pyva" tul yl sõbra üld ja mided muddõ äb sand, täma leks jeds= pēdin. Iend yksiggin, student akiz pā muolmõd kädudõks vizzõ ja rökandiz: "Koks min sydam vond nei knas, kui sie piskiz laps sydam!" Sieda rökandõn täma nustiz ents silmad vastõ touvi= di ja yl täm puoskud vieristõ lālamd kynđold.

Ydskip ma täs mā pāl
Jõvist jellõ tab,
Sents, kunts ykskõrd touviz
Mina rustõt sab.

Nauvo

Simonkylä, Metsämäki

13. ainakü pāvan 1933.ā.

Albert Breinkopf - Suomõs.

TUOIMIJI.

Rigõ livlistõn. Aigakera "Līvli" jara jaggimiz um ents pāl vōttõn "Līvõd Sōbrad Selts Letmas". Jeddõ= tāt, siz tämtallõ līb līvlistõn ka jõ= põdin äb sāemīn aigakora kuodai jūrā kaimdõt ja luggijid vōibõd tānda sādõ Selts birojs izd.V.Upes= leja jūs, Brivibas iela 7. tel. 27292.

Lūznikan. Tieut yl upandimiz vol juba septembõr kū N-õrs.

Kerati jidõn. Kaimdõt kērist iz vōi andi kuoz pūtõks pierast pīkstõ. Aigakera ulzāndamist ät tyggõnd:

R.Jakobson-----	lat. 2,00
H.K.Erviö-----	" 2,00
L.Butan-----	" 2,00
P.Tsiekur-----	" 2,00
R.Vitol-----	" 1,00
jedmili-----	" 7,50

Kubs 16,50.

Iraild. 29. okt. ku pāvan pāp Erviö pidiz lātõ Irai pyvakuodas. Sydam puodiz nāds, ku kubbõ tund vol set 15 ristingt.

Iga jūokšimiz ät loptõnd: 26 okt kūoliz jara Mari Upman, 78 aig. vana 7 nov. Rigõs rujakuodas Lizete Lepste, vond Reinvald, syndõn Upman, 46 aig. vana. Leja sai motorlājaks kuodai tūodõt ja 13 nov. mattõt. Kālma jūs rökandiz ka pāp Erviö rāndakiels ja sai ka randakīcls louldõt.

Irainika.

Lūzõst. 24. sept. jara upandõn Uli Krisjan leja vol pierrõ kādtõ nādilt öva ajga ajjõn kuolm kilom. Üomõgpõol Piza vālgamt. Pierrõ ap= rink doktar vanõlimist ta sai and= töt täm naizõn jara mattõbõks.

d.

Kuostrõgõld. Okt. kūs volt yr= gandõksõs kyl vagad aigad, aga kallõ iz ūo iz laidõl iz tōval ja nei ku pierrõ tult tūld siz nei veitõ kal= lõ um arastiz sādõt. Munda lāja äb üo mittõ midagid muddõ aigõ tuond, ku muddõ. Pär miedõn ät ka vōrgõd kīsk= töt.

Muddõ iz ūo set aigastõ ajgõ tund. Ku ni 9 nov. mierlimist övad tānda tegiz ykskõrd ajgõ ajist, siz se vol neme midagid ūz ja aja pāva vōiz nādõ pids randõ rouvsti āngõdõks ruoikõm ja muddõ kōnkad tagan vic= dam

Vālgamā.

Kuolkast. Kuolkanikadõn um se jõvam, ku at, kitõbõks, kakš mierda. Az tul um üomõgpõold, kalamied lābõd vejjõm surõ mierrõ, se um õdõgpõol nannõ. Um tul õdõgpõold, siz vejõbõd piskis miers, üomõgpõol nannõ. Ama emin, sābõd bretlist vejdõt, siz sil= kid ja rāzin ka salakõd. Oktobõr ku sydamõl vol pāgiñ bretlizi. Munda uomõg vol kallõ 50 latõ sāpi mie pāl laz kyl īnda volgõ set 10 sant. yl klg. Paldin ät kalad veitõks īend.

Vitsa.

Adres: Mazirbe. Ulzāndajī: M. Stalte. Tuoimiji: K. Stalte.